

PAGALBA SPEC. POREIKIŲ VAIKAMS

Specialiujų poreikių vaikas – tai vaikas, kuris dėl įgimtų ar įgytų sutrikimų gali ribotai dalyvauti ugdyme ir visuomenės gyvenime. Ugdymosi sunkumų gali kilti dėl sutrikusio intelekto, klausos, regos, fizinių, emocijų ir elgesio, specifinių pažinimo ar kitų vaiko raidos sutrikimų.

Specialiojo ugdymo tikslas – užtikrinti ugdymo turinio individualizavimą pagal vaiko poreikius, parenkant ugdymo formas, būdus ir metodus. Pedagogai ugdymo(si) veikloje diferencijuoja ir individualizuoja užduotis, atsižvelgdami į vaiko poreikius ir realius gebėjimus. Teikiant specialiąją pagalbą, svarbu, kad vaikas įsisavintų ugdymo turinį ir lavėtų sutrikusios funkcijos.

Vaiko specialieji ugdymosi poreikiai vertinami pedagoginiu, psichologiniu, medicininiu ir socialiniu požiūriu bei skirstomi į 4 grupes: nedideli, vidutiniai, dideli ir labai didelis. Akivaizdu, kad visuomenė dažniausiai nežino, jog SUP gali turėti vaikai, neturintys nei proto, nei kitokios negalios, ir atvirkščiai – negalią turintys vaikai ne visuomet turės SUP.

Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme nurodoma, kad specialieji ugdymosi poreikiai – tai pagalbos ir paslaugų ugdymo procese reikmė, atsirandanti dėl išskirtinių asmens gabumų, įgimtų ar įgytų sutrikimų, nepalankių aplinkos veiksnių. Reikėtų nepainioti sąvokų „specialieji poreikiai“ (SP) ir „specialieji ugdymosi poreikiai“: „Specialiuosius poreikius (sveikatos sutrikimus ir negalias) įvertina sveikatos priežiūros specialistai. PPT vertina tik švietimo pagalbos ir ugdymo programos bei aplinkos pritaikymo poreikius (SUP)“. Pirminį SUP įvertinimą atlieka ugdymo įstaigos Vaiko gerovės komisija, gavusi vaiko tėvų arba globėjų sutikimą. Atlikusi įvertinimą komisija rekomenduoja švietimo pagalbos priemones arba, kai vaiko raida smarkiai lėtesnė nei jo bendraamžių arba ugdymosi pasiekimai yra žemesni nei minimalaus lygio, komisija rekomenduoja kompleksinį pedagoginį-psichologinį įvertinimą, kurį atlieka jau PPT. „PPT atlieka SUP įvertinimą psichologiniu, pedagoginiu, socialiniu ir medicininiu aspektais. Specialistų komanda įvertina: kalbos ir komunikacijos gebėjimus (logopedas), intelektinius gebėjimus (psichologas), ugdymosi pasiekimų, mokslumo ir mokymosi motyvacijos lygį (specialusis pedagogas), socialinės aplinkos (socialinis pedagogas) ir sveikatos aspektus (gydytojas neurologas). Specialistų komanda pasitarusi parengia išvadas apie vaiko raidos ir (ar) ugdymosi sutrikimus, SUP lygį ir parengia rekomendacijas dėl ugdymo programos pritaikymo ir švietimo pagalbos teikimo. Kartais nepavyksta užmegsti kontakto

su vaiku, tokiais atvejais SP ir SUP įvertimą rekomenduojama atlikti Vaiko raidos centre ar psichikos sveikatos priežiūros įstaigos stacionare.

Šiai dienai per mažai informacijos, ir per daug baimių. Vis dėlto po kiekviena etikete „SUP turintis vaikas“ slypi individuali situacija ir vis kita istorija. Ne visi tėvai nori, kad vaikui būtų nustatyti SUP: vieni tiesiog negeba pripažinti fakto, kad jo vaikui reikia kokios nors specifinės pagalbos, kiti bijo, kad neigiama etiketė vaikui bus užklijuota visam gyvenimui.

Visuomenei trūksta supratingumo. Dažniausiai tėvai, auginantys negalią ir (ar) SUP turinčius vaikus, nuoskaudomis dalijasi uždaroje kompanijose. Tėvus liūdina tai, kad, pasibeldus į švietimo įstaigų duris, turima pažyma apie vaiko SUP priimama ne kaip reikalingos pagalbos gairės, o kaip „nepatogaus“ vaiko stigma. Nors švietimo įstaigose turėtų suprasti, kad kreipiasi atsakingi tėvai, pasiruošę kalbėtis apie vaiko problemas ir bendradarbiauti, juolab kad jie jau turi PPT rekomendacijas ugdytis bendrojo ugdymo įstaigoje, tokioje kaip darželis, vėliau mokykloje. Iš tiesų, vaikui pradėjusiam lankyti darželį ar mokyklą, pedagogams ir grupės vaikams bei bendraklasiams daugiau rūpesčių kelia toks vaikas, kurio tėvai vengia pripažinti problemas ir bet kokių vertinimų. Deja, toks vaikas grupėje, klasėje lieka vienas su savo sunkumais, nes oficialiai jam negali būti teikiama mokyklos specialistų pagalba. O jei vaikas turi pažymą, kurioje surašyti jo SUP, darželis, mokykla turi užtikrinti jam pagalbą. Kaip šios įstaigos pasiruošusios teikti šią pagalbą, jau atskira tema. Yra puikiai su šia užduotimi susidorojančių, yra ir vengiančių atsakomybės.

Šiai dienai, specialieji pedagogai jau dirba ir ikimokyklinėse įstaigose, nes kuo anksčiau suteikiama vaikui pagalba, tuo lengviau vaikui pereiti į kitą ugdymo lygį, tai yra pradėti lankyti mokyklą ir sėkmingai mokytis.

Taigi, mūsų darželyje taip pat yra vaikų, turinčių SUP, kurie ugdomi integruotai bendrose grupėse. Didžioji dalis vaikai, turintys kalbėjimo ir kalbos sutrikimus. Jiems kvalifikuotą pagalbą teikia 2 logopedės.

Darželyje, kaip žinote, veikia Vaiko gerovės komisija, kuri koordinuoja specialiųjų poreikių vaikų ugdymą.

Į specialiąsias pratybas priimami vaikai, turintys Mažeikių miesto pedagoginės psichologinės tarnybos išvadas ir rekomendacijas, bei pagal VGK rekomendacijas.

Šiai dienai mūsų įstaigoje yra 10 vaikų, kuriems reikalinga specialiojo pedagogo pagalba. Iš jų 5 vaikai su Mažeikių PPT pažymomis, kiti 5 pagal darželio Vaiko gerovės komisijos rekomendacijas.

Vaikai, kurie turi PPT pažymą, jiems nustatytas:

1. Specialiųjų ugdymosi poreikių lygis:

- Keturiems vaikams nustatyti vidutiniai specialieji ugdymosi poreikiai.
 - Vienam – nedideli specialieji ugdymosi poreikiai.
2. Nustatytos specialiųjų ugdymosi poreikių grupės:
- Kompleksinis sutrikimas: dėmesio ir kalbos (vidutinis kalbos neišsivystymas) sutrikimai.
 - Mokymosi sunkumai dėl sulėtėjusios raidos (pažintinės).
 - Mokymosi sunkumai dėl sulėtėjusios raidos (pažintinės). Kalbos sutrikimas (vidutinis kalbos neišsivystymas).
 - 2 vaikams Mokymosi sunkumai dėl sulėtėjusios raidos (motorikos, pažintinės, socialinės ir emocinės). Kalbos sutrikimas (žymus kalbos neišsivystymas).
 - Fonologinis kalbos sutrikimas.

Visi vaikai ugdomi pagal Bendrąsias ugdymo programas, papildomai naudojant specialiąsias mokymo priemones, teikiant specialiąją pedagoginę pagalbą (specialiojo pedagogo, socialinio pedagogo, logopedo, muzikos, kūno kultūros specialistų pagalbą).

Kiti 5 vaikai, kuriuos rekomendavo grupės auklėtojos, pedagogai, specialistai, buvo aptarti vaiko gerovės komisijos posėdyje ir su jais taip pat yra dirbama. Visi vaikai ugdomi pagal Bendrąsias ugdymo programas, taikant įvairius ugdymo metodus ir būdus. Vaikai atlieka įvairias užduotis, klijuoja, aplikuoja, lipdo, žaidžia.

Iš šių 5 vaikų, 2 laukia eilėje PPT įvertinimui. Tėveliai geranoriškai sutiko ištirti vaiką. Tačiau pastebima, kad darželyje yra ir daugiau vaikų, kuriems reikalinga pagalba.

Pagal pateiktas specialiųjų ugdymosi poreikių pirminio/pakartotinio įvertinimo pažymą ir, pasak grupių ikimokyklinių/priešmokyklinių ugdymo pedagogų, vaikai stengiasi, tobulėja visose srityse.
